

Yhteiskuntapolitiikka

11.5.2026.

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Kirjallinen kuulemispyyntö 4.5.2026

HE 65/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 14 ja 17 §:n muuttamisesta

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry kannattaa esitystä pääosin. SAK kuitenkin toteaa, että hallituksen esitys on valmisteltu vain akuutin vakuuttamisen ongelman ratkaisemiseksi. Esityksessä ei näin ollen ole lähtökohtaisesti kyse pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteista korjata urheilijoiden sosiaali-, työttömyys- ja eläketurvan puutteita.

SAK huomauttaa hallituksen esityksen tulevan käsittelyyn todella myöhäisessä vaiheessa ja olevan kiireellinen.

Osa ammattiurheilijoista on jo jäänyt ilman lakisääteistä vanhuudenturvaan. Vaikka kyse on suhteellisen pienestä ryhmästä, on näiden työntekijöinä toimivien joukkueurheilijoiden eläketurva olennainen osa heidän sosiaaliturvaansa.

Esityksen taustalla on vakuutusyhtiö Pohjolan päätös lopettaa lausunnolla olevan urheilijalain mukaisen tapaturma- ja eläkevakuutuksen tarjoaminen vuonna 2026. Vakuutusyhtiö ilmoitti vakuuttamisen lopettamisesta sosiaali- ja terveysministeriölle lain edellyttämällä tavalla viimeistään vuotta aikaisemmin. Urheilijoita edustavia työantaja- ja työntekijäjärjestöjä ei kuitenkaan asiasta tiedotettu, vaan asia on päätynyt näiden tahojen tietoon vasta useita kuukausia myöhemmin. Ministeriö järjesti asiasta kolmikantaisen kuulemistilaisuuden viiveellä, vakuutusturvan ollessa jo lähes päättynyt. Vakuutusyhtiö If tarjosi lopulta kaikkia ammattiurheilijoita koskevan tapaturmaturvan, mutta osa urheilijoista on jäänyt ilman eläkevakuutusta.

Vakuutusyhtiöitä koskeva ilmoitusvelvollisuus vakuutukseen liittyvistä muutoksista lisättiin ammattiurheilijoita koskevaan tapaturma- ja eläkelakiin vuonna 2015. Vakuutusyhtiön olisi ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle viimeistään 31.12, jos se aikaisi rajoittaa tämän urheilijalain mukaisen vakuutuksen tarjoamista tai lopettaisi sen tarjoamisen kokonaan seuraavan kalenterivuoden aikana. Muutosta koskevassa hallituksen esityksessä todetaan: ”Menettely turvaisi, että lainsäätäjälle jäisi kaikissa tilanteissa vähintään vuosi aikaa järjestää turvan toimeenpano muulla tavoin, jos ilmoitusten perusteella näyttäisi siltä, ettei yksikään vakuutusyhtiöistä enää jatkossa tarjoaisi vakuutusta lainkaan tai yksikin urheilulaji olisi jäämässä vaille vakuutusta eikä markkinoille olisi tulossa yhtään urheilijalain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavaa ja kyseistä vakuutusta tarjoavaa toimijaa”.

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta nosti vakuuttamista koskevan ongelman esiin jo aiemmassa urheilijalain muutoksia koskevassa

Yhteiskuntapolitiikka

käsittelyssä. Valiokunta totesi mietinnössään (StVM 7/2009 vp): ”lakiehdotuksen sisältämän pakollisen sosiaaliturvan toteutuminen on kaikissa tilanteissa varmistettava”. Nyt akuutti tilanne osoittaa, ettei vuonna 2015 säädetty vuoden ilmoitusaikakaan ole ollut riittävä. SAK toteaa, että vakuuttamisen lopettamista koskevan ilmoitusajan pidentämistä esim. kahteen vuoteen on esitetty ministeriölle useissa tulleissa lausunnossa. Tätä olisi hallituksen esityksessä tullut myös arvioida.

SAK esittää lisäystä urheilijalain 16a pykälään: ”Vakuutusyhtiön on ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriön **lisäksi vakuutuksenottajia ja vakuutettuja edustaville järjestöille** viimeistään 31 päivänä joulukuuta, jos se aikoo rajoittaa tämän vakuutuksen tarjoamista tai lopettaa sen tarjoamisen kokonaan seuraavan kalenterivuoden joulukuun 31 päivän jälkeen.” Näin kaikilla osapuolilla olisi vakuutuksen muutoksia koskeva tieto mahdollisimman nopeasti.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan ministeriön selvittäneen mahdollisuutta urheilijalain mukaisen vakuuttaminen siirtämisestä eläkelaitos Melan hoidettavaksi. SAK toteaa, että tämän vaihtoehdon osalta esityksen arviot ja perustelut jäävät osin vajaiksi. Vakuutusturvan järjestäminen Melassa olisi vakauttanut järjestelmää, kun vakuutusten saatavuus ei olisi riippuvainen markkinoilla olevien vakuutustoimijoiden tarjonnasta. Melan etuna olisi SAK:n näkemyksen mukaan voinut olla myös yhtiön yleinen vakuuttamisvelvollisuus, urheilijoiden vakuutusten keskittämismahdollisuus sekä edulliset hallintokulut.

Sijoitussidonnaisen eläkevakuuttamisen osalta SAK tukee pelaajayhdistysten näkemystä, jonka mukaan esitys on kannatettava. Pienten eläkesäästöjen maksamiseen urheilijoille kertasuorituksena SAK suhtautuu varauksella. Tämä saattaisi helpottaa erityisesti ulkomaalaisten pelaajien eläkkeiden saamista. SAK pitää kuitenkin tärkeänä, että epäselvissä tapauksissa eläkesäästön maksaminen kertasuorituksena tulisi tapahtua euromääristä huolimatta vain vakuutetun omalla suostumuksella.

SAK huomauttaa lopuksi ammattiurheilijoiden olevan heille säädetyn erillislain myötä ainoa työntekijäryhmä, joiden eläketurvaa ei ole järjestetty työntekijäin eläkelain TyEL:in mukaisella vakuutuksella. Urheilijalain mukainen eläke- ja tapaturmavakuuttaminen on rajattu koskemaan vain vähintään 13 730 euroa vuodessa (v.2026) ansaitsevia ammattiurheilijoita. Käytännössä tämä tarkoittaa noin 1200 ammattiurheilijaa vuosittain.

Yhteiskuntapolitiikka

Eläkevakuuttamisen osalta työnantajien maksaman eläkemaksun suuruus on 4,5 prosenttia urheilijan saamasta palkasta. Työnantajia koskevaa eläkemaksua ei ole koko lain olemassaolon aikana korotettu. Työntajat eivät myöskään maksa alle vakuuttamisrajaa ansaitsevista urheilijoista eläkemaksua. Urheilijalain eläkettä koskevat säännökset johtavat näin tilanteeseen, jossa osalle urheilijoista ei kerry eläkettä urheilu-uran aikana lainkaan eikä laki takaa vakuutetuille urheilijoille uransa ajalta tietyn suuruista eläkekertymää. Urheilijoiden eläkekertymä jää selkeästi muita työntekijöitä alhaisemmaksi. Myös tapaturmaturva on urheilijoilla muita heikompia, eikä heitä vakuuteta työttömyyden varalta. Näin ollen heillä ei ole oikeutta ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan.

SAK on jo esittänyt sosiaali- ja terveysministeriölle laajemman kolmikantaisen työryhmätyön aloittamista hallitusohjelmankin mukaisten urheilijoiden sosiaali-, työttömyys- ja eläketurvan puutteiden korjaamiseksi. SAK toteaa, että ammattiuurheilijat on sekä korkeimman oikeuden että vakuutuslaitosten päätösten myötä todettu olevan työntekijöitä, joilla on oikeus mm. ansiosidonnaiseen sosiaaliturvaan. SAK painottaa, että ammattiuurheilijoiden asema tulisi näin ollen olla yhdenvertaisempi muiden työntekijöiden kanssa.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Pirjo Väänänen
sosiaaliasioiden päällikkö
pirjo.vaananen@sak.fi